



Belastingdienst

Werkinstructie Negatief inkomen Alle belastingjaren H601 en H112

Toezicht Particulieren

Versie 2.0 – Maart 2024

Colofon

Medewerkers Toezicht Particulieren

onder regie van

Landelijke Regie Particulieren (LRP)

in samenwerking met

Belastingdienst/IV/IBS IH

Team Communicatie & Invoering



Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	Uitworpredenen negatief inkomen	3
2.1	Uitworpreden 'H601 Beoordeel negatief inkomen box 1 (-%%1)(AR:4)'	3
2.2	Begrip 'Negatief inkomen'	4
	2.2.1 <i>Belastbaar inkomen box 1</i>	4
	2.2.2 <i>Aftrekposten box 1</i>	5
2.3	Beoordeling	5
	2.3.1 <i>Belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box 3)</i>	5
	2.3.2 <i>Fiscaal partner</i>	6
	2.3.3 <i>Negatief loon en terugbetaling inkomsten</i>	6
	2.3.4 <i>Aftrekposten</i>	8
	2.3.5 <i>Bewijslast/drukkende uitgaven</i>	8
	2.3.6 <i>Geen inkomsten bekend</i>	8
2.4	Invloed negatief inkomen	8
	2.4.1 <i>Verlies uit werk en woning (box 1)</i>	8
	2.4.2 <i>Restant persoonsgebonden aftrek</i>	9
	2.4.3 <i>Zichtbaarheid in systeem</i>	9
3	Inhoudelijke beoordeling en behandeling	11
3.1	Stap 1 tot en met 5	11
3.2	Stap 6: Beoordeel het uitgeworpen risico	11
	3.2.1 <i>Stap 6a: Raadplegen</i>	11
	3.2.2 <i>Stap 6b: Is er sprake van een fiscaal partner?</i>	13
	3.2.3 <i>Stap 6c: Onderzoek aangifte</i>	14
	3.2.4 <i>Stap 6d: Vergelijking met overige contra-informatie systemen</i>	15
	3.2.5 <i>Stap 6e: Vergelijking met voorafgaand jaar en/of oudere jaren</i>	15
	3.2.6 <i>Stap 6f: Oorzaak negatief inkomen door restant persoonsgebonden aftrek of verhouding hoogte inkomen en aftrekbare kosten</i>	15
	3.2.7 <i>Stap 6g: Restant persoonsgebonden aftrek</i>	15
	3.2.8 <i>Stap 6h: Onderzoek voldoende inkomen in relatie tot de hoogte van de aftrekposten</i>	16
3.3	Stap 7 tot en met 12	18
	Bijlage 1: Tekstblokken	19
	Bijlage 2: Overzicht oorzaken en diverse situaties bij uitworpreden 'Negatief inkomen'	20

1 Inleiding

Dit is de werkinstructie voor de uitworpreden Negatief inkomen. Bij de werkinstructie horen de documenten:

- [Generieke procesplaat aanslagregeling](#)
- [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#)

Deze documenten zijn beschikbaar op Intranet, tabblad Werk – subsite [Inkomensheffing](#) – Laag 'Werkinstromen en Processen' – 'TZ NW Aanslagregeling', onderdeel [Generieke aanslagregeling niet-winst](#).

Stappenstructuur werkinstructie

De instructie bestaat uit verschillende stappen die je uitvoert als je een aangifte behandelt. De stappenstructuur is als volgt:

Stap(pen)	Doel en vindplaats
Stap 1 tot en met stap 5	De stappen beschrijven het ophalen en in behandeling nemen van een aangifte. Gebruik hiervoor de Generieke werkinstructie aanslagregeling .
Stap 6	Deze stap beschrijft de inhoudelijke beoordeling en de behandeling van het negatief inkomen . Gebruik hiervoor deze werkinstructie.
Stap 7 tot en met stap 12	Deze stappen beschrijven: - de communicatie met de belastingplichtige/gemachtigden - het vaststellen van een aangifte Gebruik hiervoor de Generieke werkinstructie aanslagregeling .

Coördinatie en beheer

Deze werkinstructie is geschreven aan de hand van de input van collega's die aan het betreffende werkproces werken. Het team Landelijke Regie Particulieren (LRP) coördineert de ontwikkeling van deze werkinstructie en beheert de centrale plaats waar de werkinstructies en procesplaten beschikbaar zijn. Heb je suggesties, opmerkingen of tips? Neem dan contact op via de 5.1.2i



Applicaties en meer informatie

In deze werkinstructie vind je geen uitleg over hoe een applicatie werkt, bijvoorbeeld 5.1.2i 5.1.2i en 5.1.2i. Uitgangspunt is dat je weet hoe deze werken.

Informatie over de applicaties vind je op de site ICT Gebruikersondersteuning op Intranet, Servicepunt, ICT, ICT Gebruikersondersteuning.

Via het alfabet aan de rechterkant kun je zoeken naar de applicatie waarover je meer wilt weten.

2 Uitworpredenen negatief inkomen

2.1 Uitworpreden 'H601 Beoordeel negatief inkomen box 1 (-%%1)(AR:4)'

Bij een aangifte met een negatief inkomen kom je standaard de uitworpreden 'H601 Beoordeel negatief inkomen box1 (-%%1) (AR:4)' tegen. Het kan ook voorkomen dat je de uitworpreden 'H112 Overall vangnetregel. Inkomen bel. pl. zwaar negatief of persoonsgebonden aftrek zeer hoog. Ink. Box 1 voor pga (%%1). PGA (incl. voorgaande jaren)(%%2). Ink. Box 2 (%%3). Belastbaar inkomen box 3 (%%4). Beoordeel negatief ink. en/of hoge pga (AR:4)' tegenkomt. Indien je deze uitworpreden(en) moet beoordelen, dan staat er bij Bundel een 'Ja' vermeld. Als er een 'Nee' staat, dan kun je ervan uitgaan dat deze uitworpreden(en) niet behandeld hoeft (hoeven) te worden. Bij twijfel kun je altijd de begeleider - binnen het team waaronder je valt - raadplegen.

De uitworpreden 'Negatief inkomen' kan ook gekoppeld zijn met andere uitworpreden(en). Voor de overige uitworpreden die op 'Ja' staan, geldt dat je deze volgens de standaardprocedure moet behandelen. Een aandachtspunt bij de overige uitworpreden die op Bundel 'Nee' staan is dat je de overige uitworpredenen ook moet behandelen wanneer deze verband houden met het 'negatief inkomen'.

Omschrijving	Bundel
H601 Beoordeel negatief inkomen box1 (-%%1)(AR:4)	Ja
H409 Beoordeel aftrek (%%1) scholingsuitgaven. Bepr heeft aansp	Ja
H404 Hoge aftrek (%%1) scholingsuitgaven beoordelen gezien inkom	Ja

Uitworpreden:

- H601 Beoordeel negatief inkomen box1 (-2534) (AR:4)

Terug

Venster uitworpreden 'Negatief inkomen'

Let op!

Bij het schrijven van de werkinstructie is uitgegaan van de standaard uitworpreden 'H601 Beoordeel negatief inkomen box 1 (%%1) (AR:4)'.

2.2

Begrip 'Negatief inkomen'

Een verlies is een negatief inkomen. Voordat er sprake is van een negatief inkomen in een box, moeten eerst de positieve en de negatieve inkomsten binnen dezelfde box verrekend worden. Is er na die verrekening een negatief bedrag aan inkomsten, dan is er sprake van een verlies. Voor nadere uitleg over het verlies kun je [2.4.1. Verlies uit werk en woning \(box 1\)](#) raadplegen.

Persoonsgebonden aftrek kan nooit tot verlies leiden. De persoonsgebonden aftrek vermindert het inkomen uit werk en woning van het kalenderjaar, maar niet verder dan tot nihil. Hiervoor gelden afwijkende regels over verdeling tussen boxen en over jaren. Hier wordt later in deze instructie nader op ingegaan.

Voorbeeld

Uitworp: H601 Beoordeel negatief inkomen box 1 (-2.534) (AR:4)

In onderstaande afbeelding zie je de weergave in 5.12l

The screenshot shows a tax calculation interface. At the top, there are fields for BSN/sofnummer, 3 jaar, and Geboortedatum. Below these are fields for Soort (Definitieve aangifte), IB/PV, Kenmerk (Definitieve aanslag BIN), and Jaar. The main table lists various income and deduction items with their corresponding values. Red arrows point to the 'Totaal persoonsgebonden aftrek' (€ 8.810) and 'Inkomen box 1 voor pga' (€ 6.276) rows.

Item	Value
56 Berekening Verzamelincome	
Totaal persoonsgebonden aftrek	8.810
Inkomen box 1 voor pga	6.276
Inkomen box 1 voor pga na vrijgesteld salaris	6.276
Persoonsgebonden aftrek box 1	6.276
Inkomen box 1	0
Voordeel uit sparen en beleggen	0
Restant persoonsgebonden aftrek (box 3)	0
Belastbaar inkomen box 3	0
Voordeel uit aanmerkelijk belang	
Restant persoonsgebonden aftrek (box 2)	
Inkomen box 2	
Verzamelincome	0
Berekend arbeidsinkomen	6.276
Totaal arbeidskorting loonheffing	375
Niet in Nederland belastbaar inkomen binnenlandse periode	

Het bedrag van de uitworpreden van - € 2.534 wordt als volgt bepaald:

Inkomen box 1 voor PGA	€ 6.276
Af: totaal persoonsgebonden aftrek	€ 8.810
	- € 2.534

Let op!

In dit geval is het bedrag van de belastingaanslag nihil en wordt alleen een bedrag van de niet in aanmerking genomen persoonsgebonden aftrek (€ 2.534) op het aanslagbiljet vermeld.

2.2.1

Belastbaar inkomen box 1

Inkomsten die in box 1 vallen, zijn onder meer:

- winst uit onderneming
- loon, uitkering of pensioen
- fooien en andere inkomsten
- buitenlandse inkomsten
- inkomsten als freelancer, gastouder, artiest of beroepssporter

- periodieke uitkeringen (zoals uitkeringen van een lijfrente of alimentatiebetalingen)
- negatieve persoonsgebonden aftrek
- terugontvangen premies voor lijfrenten en dergelijke
- inkomsten uit eigen woning en
- kapitaalverzekeringen eigen woning

Let op!

De bovenstaande opsomming is niet compleet. Voor de volledige inkomstenbestanddelen kun je artikel 3.1 van de Wet inkomstenbelasting 2001 raadplegen.

De bewijslast bij inkomensposten ligt bij de inspecteur, denk hierbij aan een eventuele inkomen dat door de inspecteur wordt bijgeteld.

2.2.2 Aftrekposten box 1

In box 1 zijn onder andere de volgende aftrekposten:

- reisaftrek openbaar vervoer
- aftrekbare kosten van de eigen woning
- uitgaven voor inkomensvoorzieningen, zoals premies voor lijfrenten
- persoonsgebonden aftrek, zoals alimentatie en andere onderhoudsverplichtingen; uitgaven voor specifieke zorgkosten; kosten tijdelijk verblijf thuis ernstig gehandicapten; studiekosten en andere scholingsuitgaven; giften en restant persoonsgebonden aftrek

De bewijslast bij de aftrekbare kosten ligt bij de belastingplichtige. Hij/zij moet zijn/haar stellingen over aftrekbare kosten of een lager inkomen op grond van de vrije bewijsleer met alle mogelijke middelen **aannemelijk** maken. Indien de bewijslast wordt verzwaard (**aantonen** of **doen blijken**) dan moet de belastingplichtige de stellingen met schriftelijke stukken onderbouwen. Voor een uitgebreidere toelichting op de bewijslast kun je de '[Handreiking Behandelverslag niet-winst](#)' raadplegen. Deze vind je op Intranet, tabblad Werk – subsite [Inkomensheffing](#) – Laag 'Werkstromen en Processen' – 'TZ NW ondersteuning', onderdeel [Behandelverslag](#).

2.3 Beoordeling

Er zijn verschillende oorzaken die ten grondslag liggen aan een negatief inkomen, namelijk:

- weinig of geen inkomen in combinatie met hoge aftrekposten
- negatief loon
- looninkomsten die niet voorkomen in de aangifte, terwijl deze wel in [5.1.2](#) staan en andere inkomsten, denk aan verlies uit resultaat uit overige werkzaamheden.

Bij een uitworpreden met betrekking tot 'negatief inkomen' moet je beoordelen of dit negatief inkomen juist is vastgesteld. Daarnaast moet je ook de oorzaak van het negatief inkomen onderzoeken en beoordelen. Hierna volgen aandachtspunten.

2.3.1 Belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box 3)

Het is mogelijk dat belastingplichtige aftrekposten in zijn/haar aangifte heeft ingevuld, die hoger zijn dan de inkomsten. Bekijk dan het box 3 belastbaar inkomen uit sparen en beleggen. Wellicht zijn er banktegoeden aanwezig die in vergelijking met het voorgaande jaar aanzienlijk zijn afgenomen. Door de afname van het vermogen kan het aannemelijk zijn dat de gevraagde aftrekposten hiervan zijn betaald en dat belastingplichtige hiervan in zijn of haar

levensonderhoud voorziet. Het negatief inkomen is dan te verklaren, waardoor je de aangifte kunt volgen.

Indien het box 3-vermogen niet afneemt, dan is er op voorhand voor ons geen aannemelijke verklaring voor waaruit de kosten zijn betaald en hoe belastingplichtige in zijn/haar levensonderhoud voorziet. In dat geval moet je aanvullende vragen stellen. Mocht het zo zijn, dat ook de aftrekposten een aparte uitworpreden hebben, dan moet op grond van de vrije bewijsleer met alle mogelijke middelen **aannemelijk** worden gemaakt dat de uitgaven op de belastingplichtige gedrukt hebben en daarnaast ook daadwerkelijk betaald zijn door belastingplichtige.

Zie voor behandeling van de aftrekposten de [werkinstructie\(s\) over aandachtsgebieden](#). Deze vind je op Intranet, tabblad Werk – subsite [Inkomensheffing](#) – Laag 'Werkstromen en Processen' – 'TZ NW ondersteuning', onderdeel [Aandachtsgebieden](#).

2.3.2 **Fiscaal partner**

Indien de aftrekposten hoger zijn dan de inkomsten, moet je er ook op bedacht zijn dat bepaalde aftrekposten aan de belastingplichtige zijn toegerekend, terwijl de fiscaal partner genoeg inkomen heeft om de aftrekposten te kunnen betalen. Het voorgaande kan het negatief inkomen verklaren. Dus als er sprake is van fiscaal partnerschap, raadpleeg dan altijd de aangiften van beide partners om een totaalbeeld te kunnen vormen. De aangifte kun je dan in dit soort gevallen volgen.

Indien de fiscaal partner niet voldoende inkomen heeft, stel dan de vraag hoe belastingplichtige zich in zijn/haar levensonderhoud voorziet. Belastingplichtige moet het volgende **aannemelijk** maken:

- de uitgaven hebben op de belastingplichtige gedrukt
- de uitgaven zijn daadwerkelijk zelf betaald
- de uitgaven kunnen zelf worden voldaan
- belastingplichtige (eventueel met inkomen partner) kan zelf in het levensonderhoud voorzien.

Indien de verklaring aannemelijk is, kun je de aangifte volgen.

Indien belastingplichtige niet aannemelijk kan maken met zijn/haar verklaring en/of onderbouwing dat het inkomen (minus de aftrekposten) voldoende is om in het levensonderhoud te voorzien, corrigeer dan de aftrekbare kosten. Neem hiervoor contact op met je begeleider binnen je team.

2.3.3 **Negatief loon en terugbetaling inkomsten**

Negatief loon kan een oorzaak zijn voor het ontstaan van een negatief inkomen. In deze paragraaf wordt het negatief loon kort uitgewerkt, zodat je dit begrip kunt herkennen als je een dergelijke aangifte in behandeling hebt.

Als een belastingplichtige loon (incl. pensioen of een uitkering) ontvangt, betaalt hij/zij belasting over die inkomsten. Als er te veel inkomsten zijn ontvangen, dan moet de belastingplichtige dat terugbetalen. Terugbetaling in hetzelfde jaar zal in de regel opgelost worden in de loonheffing in het jaar zelf, waardoor wij het niet te zien krijgen.

Terugbetaling van te veel ontvangen inkomsten in een later jaar kan 'negatief loon' vormen. Denk hierbij aan de situatie dat een belastingplichtige in 2022 te veel loon ontvangt van zijn werkgever en hij deze inkomsten in 2023 terugbetaalt. In zo'n situatie vult de belastingplichtige de terugbetaling in bij

'inkomsten uit tegenwoordige dienstbetrekking' met een minteken ervoor. Indien de belastingplichtige bijvoorbeeld pensioen terugbetaalt, dan wordt dit bedrag ingevuld in de rubriek 'inkomsten uit vroegere dienstbetrekking en/of uitkeringen' met een minteken voor dit bedrag. Bij een Ziektewet-uitkering wordt de terugbetaling vermeld in de rubriek waarin de eerdere uitbetaling was aangegeven.

Ook kan er sprake zijn van negatief loon als belastingplichtige zelf de pensioenpremie heeft betaald aan een pensioenuitvoerder. Dit kan zich voordoen in de volgende twee situaties:

1. Na het einde van zijn dienstbetrekking zet de werknemer de premiebetaling voor zijn pensioenregeling vrijwillig voort. Gedurende de in artikel 10a, eerste lid, onderdeel c van het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965 genoemde periode mag de premie als negatief loon worden opgenomen in de aangifte inkomstenbelasting van het jaar van betaling, mits wordt voldaan aan de voorwaarden van het voornoemde artikellid.
2. Een werknemer die deelneemt aan de pensioenregeling van een beroepspensioenfonds betaalt zelf de pensioenpremie aan dat fonds. Deze premie komt dan niet in mindering op het in de loonheffing betrokken loon uit de dienstbetrekking. De door de werknemer zelf aan het beroepspensioenfonds betaalde pensioenpremie kan dan in de aangifte inkomstenbelasting van het jaar van betaling als negatief loon in mindering komen op het inkomen uit werk en woning. Voorwaarde is wel dat de pensioenregeling waarvoor de premie is betaald, binnen de grenzen blijft die zijn opgenomen in hoofdstuk IIB en VIII van de Wet op de loonbelasting 1964 en de daarop gebaseerde regelgeving. Het Centraal Aanspreekpunt Pensioenen van de Belastingdienst heeft hierover [Vraag & Antwoord 19-010](#) gepubliceerd.

Terugbetaalde looninkomsten

Het kan zijn dat een belastingplichtige ten onrechte ontvangen looninkomsten moet terugbetalen in een ander jaar, of terecht ontvangen looninkomsten moet terugbetalen omdat zij vervangen worden door andere looninkomsten. Als wordt voldaan aan de hieronder vermelde voorwaarden ([Besluit terugbetaling looninkomsten](#)), kwalificeren de looninkomsten als negatief loon in het jaar waarin dit inkomen is ontvangen en niet in het jaar dat dit inkomen is terugbetaald.

Ten onrechte ontvangen looninkomsten

1. Belastingplichtige heeft de looninkomsten niet te kwader trouw verkregen.
2. Belastingplichtige toont aan dat de looninkomsten volledig zijn terugbetaald.
3. Belastingplichtige past op de terugbetaling van de looninkomsten geen aftrek op het loon of inkomen toe. Indien de aftrek reeds is toegepast verklaart belastingplichtige zich akkoord met terugname van de aftrek.

Terecht ontvangen looninkomsten die later worden terugbetaald, omdat zij vervangen worden door andere looninkomsten

1. Belastingplichtige heeft de looninkomsten niet te kwader trouw verkregen.
2. Belastingplichtige toont aan dat de looninkomsten volledig zijn terugbetaald.
3. De terugbetaling vindt plaats binnen drie maanden na afloop van het kalenderjaar waarin de vervangende looninkomsten zijn genoten, of belastingplichtige geeft binnen drie maanden aan de looninkomsten niet te willen behouden.
4. Als de terugbetaling reeds in een ander kalenderjaar als negatief loon in aanmerking is genomen, verklaart belastingplichtige zich akkoord met het terugnemen van deze aftrek.

2.3.4 **Aftrekposten**

Denk bijvoorbeeld aan hypotheekrente, zorgkosten, giften e.d. Zie [2.2.2 Aftrekposten box 1](#) voor een overzicht van alle aftrekbare kosten. Voor het uitvragen van de bewijsstukken van deze aftrekposten kun je de standaardprocedure hanteren. Zie voor behandeling van de aftrekposten de [werkinstructie\(s\) over aandachtsgebieden](#). Deze vind je op Intranet, tabblad Werk – subsite [Inkomensheffing](#) – Laag 'Werkstromen en Processen' – 'TZ NW aanslagregeling', onderdeel [Aandachtsgebieden](#).

Over het algemeen **moeten** stukken met onderbouwing opgevraagd worden, denk hierbij aan facturen; kwitanties; betalingsbewijzen etc. Het is van belang dat belastingplichtige **aannemelijk** maakt dat de uitgaven op de belastingplichtige gedrukt hebben en daadwerkelijk betaald zijn door de belastingplichtige.

2.3.5 **Bewijslast/drukkende uitgaven**

Bij de aangiften waarbij er een verklaring ontbreekt voor de verhouding van het inkomen en/of het vermogen (dat bij de Belastingdienst bekend is) tot de uitgaven die zijn gedaan, moet je nader onderzoek doen om te beoordelen hoe belastingplichtige in zijn/haar levensonderhoud heeft voorzien. Zie hiervoor bijlage 1 voor een standaardtekst voor het opvragen van stukken.

2.3.6 **Geen inkomsten bekend**

Ook kan het voorkomen dat een belastingplichtige wel inkomsten heeft, maar dat deze niet in [5.1.2i](#) staan (ook niet als winst uit onderneming of resultaat uit overige werkzaamheden e.d.). Denk hierbij aan inkomsten uit zwart werk of iemand die onbekend of verzwegen vermogen had. Indien je het vermoeden hebt dat hier sprake van is, overleg dan met je begeleider voor eventueel nader onderzoek.

2.4 **Invloed negatief inkomen**

Er is sprake van een verlies als het inkomen in box 1 over een jaar negatief is. Het negatieve inkomen heeft invloed op het verlies uit werk en woning. Dit verlies kan worden verrekend. Ook kan het negatieve inkomen invloed hebben op het restant persoonsgebonden aftrek. Verlies uit werk en woning (box 1) en het restant persoonsgebonden aftrek worden hierna uitgelegd.

2.4.1 **Verlies uit werk en woning (box 1)**

Een verlies is een negatief inkomen. Voordat er sprake is van een negatief inkomen in een box, moeten eerst de positieve en de negatieve inkomsten binnen dezelfde box verrekend worden. Is er na die verrekening een negatief bedrag aan inkomsten, dan is er sprake van een verlies. Een verlies kan worden verrekend met positieve box 1-inkomsten van de drie voorafgaande jaren en vervolgens met positieve inkomsten in box 1 van de negen volgende jaren. Daarbij is het niet van belang of een belastingplichtige in het ene jaar binnenlands en in het andere jaar buitenlands belastingplichtig was. Verliezen zijn niet overdraagbaar en kunnen niet vererven. Nog niet verrekende verliezen vervallen dus bij overlijden.

Let op!

Er is ook sprake van een uitzondering bij het overlijden van een fiscaal partner, maar dit wordt niet in deze werkinstructie uitgewerkt.

Een verlies uit box 1 kan **niet** worden verrekend met een positief inkomen uit inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2) of belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box 3).

2.4.2 Restant persoonsgebonden aftrek

Op de regel dat een verlies in een bepaalde box uitsluitend kan worden verrekend met positieve inkomens in diezelfde box over eerdere of latere jaren, bestaat één uitzondering. Persoonsgebonden aftrekposten komen in mindering op het belastbaar inkomen uit werk en woning (box 1), maar kunnen dit inkomen niet negatief maken.

Als niet alle persoonsgebonden aftrekposten in mindering kunnen worden gebracht op het inkomen uit werk en woning, komt het restant in mindering op het inkomen uit sparen en beleggen (box 3). Een eventueel daarna overblijvend bedrag komt in mindering op het inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2). Is er dan nog een restant negatief inkomen, dan schuift dit door naar het volgende jaar. Verrekening met voorgaande jaren is niet mogelijk. De niet in aanmerking genomen persoonsgebonden aftrek wordt vastgesteld bij een voor bezwaar vatbare beschikking, zoals vermeld in artikel 6.2a van de Wet inkomstenbelasting 2001.

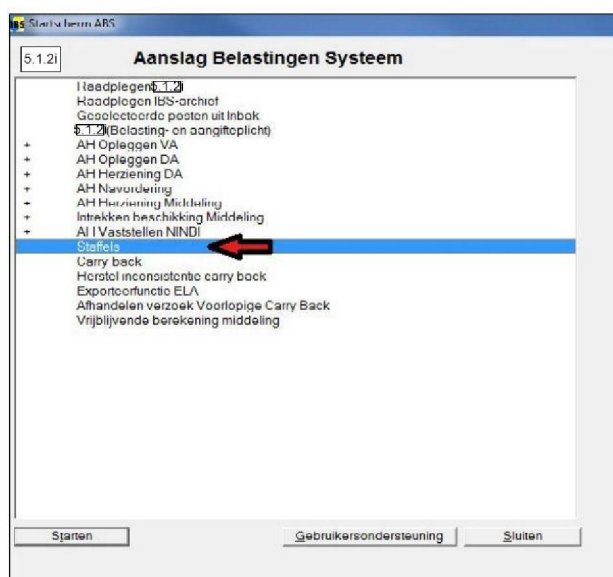
Voorbeeld

In de aangifte 2020 is aan loon een bedrag van € 3.000 opgegeven. Ook is een aftrek specifieke zorgkosten van € 7.000 opgegeven. Het restant persoonsgebonden aftrek is € 4.000 (€ 3.000 min € 7.000). Het belastbaar inkomen uit werk en woning (box 1) bedraagt nihil.

In de aangifte 2021 is aan loon een bedrag van € 15.000 opgegeven. In deze aangifte wordt aan restant persoonsgebonden aftrek een bedrag van € 4.000 opgegeven. Het belastbaar inkomen uit werk en woning (box 1) bedraagt € 11.000. Er is nu geen restant persoonsgebonden aftrek meer.

2.4.3 Zichtbaarheid in systeem

Het verlies uit werk en woning en het restant persoonsgebonden aftrek is zichtbaar in het systeem [5.1.2i](#) (venster 'Staffels'). Voer een BSN in met het desbetreffende jaar en kies voor 'Verlies uit werk en woning' (venster 'Verlies uit werk en woning') of voor 'Restant persoonsgebonden aftrek'.



Venster 'Staffels'

ABS / Beheer staffels / Hoofdscherm

Fiscaalnummer: Belastingjaar:

Naam:

Geboortedatum: ☐ Zoeken

Verlies uit werk en woning

Verlies uit ganmerkelijk belang

Restant persoonsgebonden aftrek

Restant buitenlandse bronheffing box 3

Stakingsaftrek

Niet gerealiseerde zelfstandigenaftrek

Venster 'Verlies uit werk en woning' & 'Restant persoonsgebonden aftrek'

3 Inhoudelijke beoordeling en behandeling

In dit hoofdstuk vind je de beschrijving van de inhoudelijke beoordeling en behandeling.

Let op!

In de beschrijving wordt gesproken van een begeleider. Als daar geen sprake van is, moet je zelf inschatten wanneer het nodig is om een (ervaren) collega/VTA mee te laten beoordelen.

3.1 Stap 1 tot en met 5

Zie de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

3.2 Stap 6: Beoordeel het uitgeworpen risico

Beoordeel de aangifte met behulp van de (contra) informatie die je ter beschikking staat in diverse systemen.

3.2.1 Stap 6a: Raadplegen 5.1.2i

Ga in Raadplegen 5.1.2i als volgt te werk:

1. Klik op 'Opties' en kies vervolgens voor 'Heffingsgrondslagen'.
2. Selecteer de definitieve aangifte inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen belastingjaar.
3. Klik op 'Opties' en kies vervolgens 'Relevante risico's'. Je ziet nu de relevante risico's die van toepassing zijn. Onder 'Omschrijving' staat 'H601 Beoordeel negatief inkomen box 1 (%%1) (AR:4)' en onder 'Bundel' 'Ja'.

Omschrijving	Bundel
H601 Beoordeel negatief inkomen box1 (%%1) (AR:4)	Ja

Uitworpen
H601 Beoordeel negatief inkomen box1 (-1606) (AR:4)

Terug

4. Door middel van de knop 'Terug' (rechts onderin van het scherm), ga je weer terug naar de aangifte.

5. Selecteer bij 'Keuze vaststelling' voor 'Aangegeven' (links onderin van het scherm).

ABS / Readplegen / Heffingsgrondslagen keuze selectie

Sluiten Opties Print Zoeken

BSN/sofnummer: [] 3 jaar [] Geboortedatum: []

Soort: Definitieve aangifte IB/PV Kenmerk: Definitieve aanslag BIN Jaar: []

Keuze heffingsgrondslagen selectie

Nummer	omschrijving
1	Verrekening van personeelskosten
2	Verrekening van personeelskosten
3	Verrekening van personeelskosten
4	Verrekening van personeelskosten
5	Verrekening van personeelskosten
6	Verrekening van personeelskosten
7	Verrekening van personeelskosten
8	Verrekening van personeelskosten
9	Verrekening van personeelskosten
10	Verrekening van personeelskosten

Keuze vaststelling: ☒ Aangegeven ☐ Voorvastgesteld ☐ Vastgesteld ☐ alle vaststellingen

Totus:

6. Selecteer de gehele aangifte door de linkermuisknop ingedrukt te houden en alle elementen te selecteren. De geselecteerde elementen zijn nu blauw.
7. Klik vervolgens op de knop 'Jaaroverzicht'. Je krijgt nu de gegevens te zien, zoals belastingplichtige deze in de aangifte heeft aangegeven.
Bij 'Berekening Verzamelincome' onder rubriek '56' kun je het negatief of nihil inkomen herleiden.

Voorbeeld 1

Het negatief inkomen wordt berekend door het inkomen uit werk en woning (box 1) voor persoonsgebonden aftrek te verminderen met het totaal persoonsgebonden aftrek. In dit voorbeeld is het negatief inkomen - € 1.606.

ABS / Readplegen / Jaaroverzicht aangifte - aangegeven

Sluiten Opties Print Zoeken

BSN/sofnummer: [] 3 jaar [] Geboortedatum: []

Soort: Definitieve aangifte IB/PV Kenmerk: Definitieve aanslag BIN Jaar: []

omschrijving	waarde
56 Berekening Verzamelincome	
Totaal persoonsgebonden aftrek	
Inkomen box 1 voor pga	-1.606
Inkomen box 1 voor pga na vrijgesteld salaris	-1.606
Persoonsgebonden aftrek box 1	
Inkomen box 1	-1.606
Voordeel uit sparen en beleggen	
Restant persoonsgebonden aftrek (box 3)	29
Belastbaar inkomen box 2	29
Voordeel uit aanmerkelijk belang	
Restant persoonsgebonden aftrek (box 2)	
Inkomen box 2	
Verzamelincome	-1.577
Berekend arbeidsinkomen	
Totaal arbeidsinkomen	
Niet in Nederland belastbaar inkomen binnenlandse periode	

Totus:

Voorbeeld 2

Het inkomen uit werk en woning (box 1) voor persoonsgebonden aftrek wordt verminderd met het totaal persoonsgebonden aftrek. Het inkomen wordt hierdoor in dit voorbeeld nihil.

Veld	Waarde
Totaal persoonsgebonden aftrek	2.660
Inkomen box 1 voor pga	998
Inkomen box 1 voor pga na vastgesteld salaris	998
Persoonsgebonden aftrek box 1	998
Inkomen box 1	0
Voordel uit sparen en beleggen	
Restant persoonsgebonden aftrek (box 3)	
Belastbaar inkomen box 3	
Voordel uit aanmerkelijk belang	
Restant persoonsgebonden aftrek (box 2)	
Inkomen box 2	
Vezamelinkomen	0
Berekened arbeidsinkomen	998
Totaal arbeidsonting bontheffing	0
Niet in Nederland belastbaar inkomen binnenlandse periode	

3.2.2

Stap 6b: Is er sprake van een fiscaal partner?

Controleer of belastingplichtige een fiscaal partner heeft.

1. Ga naar 'Opties'.
2. Klik op de 'Heffingsgrondslagen' en open de definitieve aangifte IB/PV. Kies voor sectie 1 'Ondertekening en persoonlijke gegevens'. Daar vind je bij 'BSN/sofinummer partner' het BSN van de fiscale partner dat op dat belastingjaar betrekking heeft.

Veld	Waarde
Datum overlijden partner	
Huizenoot of echgenoot	X
Heel belastingjaar getrouwd	X
Deel belastingjaar getrouwd	X
Echtgenoten heel beljaar zelfde woonadres vlg gemeente	X
Ongetrouwd en voldoen aan voorwaarden	X
Ongetr. personen heel beljaar zelfde woonadres vlg gem.	X
Ongetr. personen gedeelte beljaar zelfde woonadres vlg gem.	X
Gezamenlijk verzoek heel jaar fiscaal partnerschap	
Datum verzoek echtscheiding/scheiding van tafel en bed	
Overlijdensdatum belastingplichtige	
BSN/sofinummer partner	0123-45.678
Geboortedatum jongste kind (<12 jaar begin belastingjaar)	

Let op!

Als er sprake is van een fiscaal partner, dan dien je ook deze aangifte te bekijken. Bekijk (indien van toepassing) ook de bezwaar- en/of navorderingsprocedure.

3.2.3

Stap 6c: Onderzoek aangifte

Bekijk de gehele aangifte, zodat je ziet welke rubrieken het negatief inkomen veroorzaken. De meest voorkomende oorzaak is dat er sprake is van geen of laag inkomen met een hoge aftrekpost.

Hieronder volgt een voorbeeld waarin de hypotheekrente aftrek het negatief inkomen veroorzaakt.

Voorbeeld

Je ziet de volgende gegevens:

Inkomen uit pensioen, lijfrente of een andere uitkering is € 6.026.

Naam uitkering(s)	Ingehouden loonheffing	Pensioen e.d.
Pensioen, AOW, WAO, bijstand etc. uit vroegere db	222	605
	1.115	5.421
Totaal	1.337	6.026

Saldo van de inkomsten (€ 990) minus de aftrekposten eigen woning (€ 8.462) is € 7.472.

WOZ-waarde van de woning(en)	Periode van	Periode tot en met	Adres	WOZ-objectnummer	WOZ-objectnummer aanhangigheid
76.036					

Waarde eigen woning (1)	Bijzondere situatie gemidd. woning	Postcode	Woonplaats	Landcode	Percentage gemiddeld EW
				NLD	100

Totaal huurwaarde eigen woning(en) hoofdverblijf	Totaal inkomen uit werk, loon, pensioen, spaargeld, of beleggingsrenditen EW	Totaal inkomsten eigen woning	Aftrekbare rente	Financieringskosten eigen woning	Periodieke belastingen, opstal en beklemming EW	Rente rechtschuld venvreemde eigen woning	Totaal aftrekposten eigen woning
570	420	990	8.462				8.462

BSN/sofnummer: [] 3 jaar: [] Gebortedatum: []

Soort: Definitieve aangifte IB/PV Kenmerk: Definitieve aanslag BN Jaar: []

Totaal huuraande eigen woning(en) hoofdverblijf	578
Belastingdeel uit kapitaalverzekering of beleggingsrecht EW	420
Inkomsten uit tijdelijk verhuur eigen woning	590
Totaal inkomsten eigen woning	8.463
Aftrekbare rente	
Financieringskosten eigen woning	
Periodieke het afpacht, opstal en beklemming EW	
Periodieke renteschuld verrente eigen woning	8.462
Totaal aftrekposten eigen woning	-7.472
Saldo inkomsten en aftrekposten eigen woning	-1.472
Aandeel aanverrekening inkomsten eigen woning	-1.472
Deel van totaal inkomsten eigen woning toerekenen aan uzelf	590
Deel van tot. aftrekp. uit eigen woning toerekenen aan uzelf	8.463
Gebruikte vrijte kapitaalverzekering of beleggingsrecht EW	
Totaal aftreksbedrag geen of geringe eigenwoningsschuld	
Aftreksbedrag geen of geringe eigenwoningsschuld aangever	
Toelichting tijdelijk verhuur eigen woning	Omschrijving: [] Bedrag: []
Toelichting het afpacht, opstal en beklemming EW	Omschrijving: [] Bedrag: []

Het negatief inkomen is dus € 1.446 (inkomen box 1 minus saldo inkomsten en aftrekposten eigen woning).

3.2.4

Stap 6d: Vergelijking met overige contra-informatie systemen

Vergelijk de ingevulde rubrieken in de aangifte met de contra-informatie uit onze systemen, zoals [5.1.2i] [5.1.2i] [5.1.2i]. Je hoeft deze niet inhoudelijk te beoordelen. Vergelijk onder andere:

- loon met [5.1.2i]
- WOZ-waarde met [5.1.2i] of Klantbeeld Vastgoed (Inzicht)
- hypotheekschuld met hypotheekrente in [5.1.2i]
- banksaldi met [5.1.2i] (saldi per 1 januari van het belastingjaar is leidend)
- beleggingen met [5.1.2i] (waarde per 1 januari van het belastingjaar is leidend)

Het bovenstaande is niet limitatief.

Let op!

Indien een bepaalde aftrekpost een aparte uitworpreden heeft, dan dient deze inhoudelijk beoordeeld te worden. Dus maak dan een vergelijking met de contra-informatie uit onze systemen en vraag de betalingsbewijzen en onderliggende stukken van de desbetreffende aftrekpost(en) uit. Zie voor (behandeling van) de aftrekposten de [werkinstructie\(s\) over aandachtsgebieden](#).

3.2.5

Stap 6e: Vergelijking met voorafgaand jaar en/of oudere jaren

Raadpleeg [5.1.2i] en [5.1.2i] voor de aangifte inkomstenbelasting van het voorgaande jaar en/of oudere jaren. Ook kan je [5.1.2i] raadplegen voor de beoordeling van eventuele bezwaar- en/of verzoekschriften. Je moet een totaalbeeld kunnen vormen van de aangifte van de belastingplichtige.

3.2.6

Stap 6f: Oorzaak negatief inkomen door restant persoonsgebonden aftrek of verhouding hoogte inkomen en aftrekbare kosten

1. Indien het negatief inkomen is ontstaan door het restant persoonsgebonden aftrek, ga verder naar [stap 6g](#).
2. Mocht het negatief inkomen zijn ontstaan door de verhouding tussen de hoogte van het inkomen en aftrekposten, ga dan verder naar [stap 6h](#).

3.2.7

Stap 6g: Restant persoonsgebonden aftrek

Het is mogelijk dat het inkomen door een restant persoonsgebonden aftrek wordt verminderd tot nihil. Bij de beoordeling van een dergelijke post, kijk je niet of het inkomen/vermogen toereikend is. Een restant persoonsgebonden aftrek ontstaat door eerdere jaren en dit zegt niets over de inkomens- en/of vermogenspositie in het huidige belastingjaar.

Beoordeel of het restant persoonsgebonden aftrek juist is. Ga hiervoor naar de werkinstructie '[Restant persoonsgebonden aftrek alle belastingjaren](#)'. Het document is beschikbaar op Intranet, tabblad Werk – subsite [Inkomensheffing](#) – Laag 'Werkstromen en Processen' – 'TZ NW aanslagregeling', onderdeel [Uitworpbeweringen](#).

3.2.8 **Stap 6h: Onderzoek voldoende inkomen in relatie tot de hoogte van de aftrekposten**

1. Op basis van voldoende inkomsten uit loon, resultaat uit overige werk en/of box 3 vermogen moet de belastingplichtige zijn of haar aftrekpost betaald kunnen hebben. Daarnaast moet hij of zij ook redelijk geleefd kunnen hebben. Dit is essentieel om het negatief inkomen te kunnen beoordelen. Een belastingplichtige moet minimaal op bijstandsniveau geleefd hebben. De bedragen voor het bijstandsniveau over het jaar 2022 kun je [hier](#) vinden.
2. Bepaal welke van onderstaande situatie van toepassing is.

Situatie A: Voldoende inkomen/vermogen in verhouding tot aftrekbare kosten

Belastingplichtige en/of fiscaal partner heeft voldoende inkomen uit belastbaar inkomen uit werk en woning (box 1) of voldoende vermogen uit belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box 3). Indien het aannemelijk is dat er voldoende inkomen/vermogen was, waarvan belastingplichtige en/of fiscaal partner de aftrekbare kosten betaald heeft, dan kun je de aangifte in principe volgen.

Raadpleeg stap 7a uit de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#) voor het volgen van een aangifte.

Let op!

Vermeld duidelijk je bevindingen in het behandelverslag. Hieruit moet goed te lezen zijn waarom je de aangifte hebt gevolgd. Kortom voor jou en je collega's moet het in één oogopslag duidelijk zijn waarom je de aangifte op de door jouw gekozen werkwijze hebt afgehandeld.

Situatie B: Onvoldoende inkomen/vermogen in verhouding tot aftrekbare kosten

Indien de aftrekbare kosten zijn betaald door de belastingplichtige en er sprake is van onvoldoende inkomen of vermogen dan is het niet aannemelijk dat de aftrekbare kosten drukken op belastingplichtige.

Je moet onderzoeken of de aftrekbare kosten op belastingplichtige hebben gedrukt en op welke wijze belastingplichtige in zijn/haar levensonderhoud voorziet. Het kan zijn dat de belastingplichtige vergeten is om bepaalde inkomsten/ontvangen vergoedingen aan te geven in de aangifte. Belastingplichtige moet een verklaring en/of een onderbouwing geven. Deze dient hij/zij met schriftelijke stukken te onderbouwen.

Voor het stellen van aanvullende vragen aan belastingplichtige zijn er standaard tekstblokken in [5.1.2](#) beschikbaar. Zie hiervoor [bijlage 1](#) en ga naar stap 8 van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#) voor meer informatie.

Raadpleeg ook de [werkinstructie passend contact](#) om te bepalen op welke manier je het beste contact op kan nemen met belastingplichtige (telefonisch, per brief of mail). Het document is beschikbaar op Intranet,

tabblad Werk – subsite [Inkomensheffing](#) – Laag ‘Werkstromen en Processen’ – ‘TZ NW ondersteuning’, onderdeel Passend contact.

Situatie C: Voldoende inkomen/vermogen voor levensonderhoud in verhouding tot aftrekbare kosten is aannemelijk

Indien uit de reactie van belastingplichtige blijkt, dat er voldoende inkomen of vermogen aanwezig was waarmee belastingplichtig in zijn/haar levensonderhoud kon voorzien én er voldoende inkomen/vermogen was waaruit belastingplichtige de aftrekbare kosten kon betalen, dan kun je de aangifte volgen.

Informeer belastingplichtige over je beslissing. Raadpleeg stap 7a uit de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#) voor het volgen van een aangifte.

Situatie D: Voldoende inkomen/vermogen voor levensonderhoud in verhouding tot aftrekbare kosten, maar inkomen/vermogen is niet herleidbaar

Indien uit de reactie van belastingplichtige blijkt, dat er voldoende inkomen of vermogen aanwezig was waarmee belastingplichtige in zijn/haar levensonderhoud kon voorzien én er voldoende inkomen/vermogen was waaruit belastingplichtige de aftrekbare kosten kon betalen, kun je de aangifte volgen. Wanneer het inkomen/vermogen echter niet herleidbaar is (kortom: de bron ontbreekt), neem dan contact op met je begeleider binnen jouw team.

Voorbeeld

Neem contact op met je begeleider wanneer je bankafschriften hebt ontvangen van belastingplichtige waaruit blijkt dat er elke week ruim € 1.000 is gestort, terwijl er geen inkomen is vermeld in de aangifte of de (contra) informatie systemen.

Situatie E: Voldoende inkomen/vermogen voor levensonderhoud in verhouding tot aftrekbare kosten is niet aannemelijk

Indien uit de reactie van belastingplichtige blijkt dat in onvoldoende mate aannemelijk is gemaakt op welke wijze belastingplichtige in zijn/haar levensonderhoud heeft voorzien, stel dan nadere vragen. Ga naar stap 8 van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#) voor het stellen van vervolg vragen.

Situatie F: Onvoldoende inkomen/vermogen voor levensonderhoud in verhouding tot aftrekbare kosten

Indien uit de reactie van belastingplichtige blijkt dat in onvoldoende mate aannemelijk is gemaakt op welke wijze belastingplichtige in zijn/haar levensonderhoud heeft voorzien én belastingplichtige onvoldoende inkomen/vermogen heeft om hiervan de aftrekbare kosten te kunnen betalen, corrigeer dan de opgevoerde aftrekposten. Het is niet aannemelijk dat de aftrekposten uit eigen middelen zijn voldaan, waardoor de uitgaven niet drukken op de belastingplichtige. De aftrek kan hierdoor niet toegelaten worden.

Informeer belastingplichtige over je voorgenomen afwijking(en) door middel van een vooraankondiging. Raadpleeg stap 7b uit de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#) voor het corrigeren van een aangifte.

Situatie G: Na reactie, onvoldoende inkomen/vermogen voor levensonderhoud in verhouding tot aftrekbare kosten

Indien uit de reactie van belastingplichtige blijkt dat er geen voldoende inkomen/vermogen is, waarvan belastingplichtige de aftrekbare kosten heeft kunnen betalen, dien je de vooraankondiging te handhaven. Dit doe je door een mededeling te versturen waarin je uitlegt waarom je de eerder verstuurde vooraankondiging handhaaft.

Je informeert de belastingplichtige hier te allen tijde schriftelijk over. De correctie voer je ook definitief door. Raadpleeg stap 9a uit de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#) voor het versturen van een mededeling.

Situatie H: Na reactie, voldoende inkomen/vermogen voor levensonderhoud in verhouding tot aftrekbare kosten

Indien uit de reactie van belastingplichtige blijkt, dat er voldoende inkomen/vermogen aanwezig was waarmee in het levensonderhoud kon worden voorzien én er voldoende inkomen/vermogen is waarvan belastingplichtige de aftrekbare kosten kon betalen, kun je de aangifte volgen.

De eerder verstuurde vooraankondiging is op basis van de huidige aangeleverde informatie niet meer juist.

Tip

In [bijlage 2](#) vind je een beknopt overzicht van de meest voorkomende situaties met betrekking tot de aangiftebehandeling van het 'negatief inkomen'. Daarnaast is vermeld welke eventuele handelingen verricht moeten worden.

3.3

Stap 7 tot en met 12

Raadpleeg voor deze stappen de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

Bijlage 1: Tekstblokken 5.1.2i

In 5.1.2i zijn diverse tekstblokken te vinden die gebruikt kunnen worden in vragenbrieven. Voor het risico 'negatief inkomen' kunnen de tekstblokken LD01 en LD05 geraadpleegd worden.

Bijlage 2: Overzicht oorzaken en diverse situaties bij uitworpreden 'Negatief inkomen'

Oorzaken 'Negatief inkomen'

Oorzaken die van toepassing zijn	Te volgen stap
Restant persoonsgebonden aftrek	Stap 6g
Hoogte inkomen/vermogen in verhouding tot aftrekposten	Stap 6h

Stap 6h: Diverse situaties bij oorzaak 'hoogte inkomen/vermogen in verhouding tot aftrekposten'

In het onderstaand overzicht zijn de meest voorkomende situaties vermeld die je tegenkomt bij het regelen van een aangifte met uitworp 'Negatief inkomen'. Raadpleeg altijd de werkinstructie 'Negatief inkomen'.

Situatie	Omschrijving	Handeling
A	Voldoende inkomen/vermogen, aannemelijk	Aangifte volgen
B	Onvoldoende inkomen/vermogen, niet aannemelijk	Nadere vragen stellen
C	Voldoende inkomen/vermogen, levensonderhoud aannemelijk	Aangifte volgen
D	Voldoende inkomen/vermogen, levensonderhoud aannemelijk en inkomen/vermogen niet herleidbaar	Begeleider raadplegen
E	Inkomen/vermogen niet duidelijk, levensonderhoud niet aannemelijk	Nadere vragen stellen
F	Onvoldoende inkomen/vermogen, levensonderhoud niet aannemelijk	Vooraankondiging
G	Na reactie belastingplichtige (of gemachtigde): onvoldoende inkomen/vermogen, levensonderhoud niet aannemelijk	Mededeling
H	Na reactie belastingplichtige (of gemachtigde): voldoende inkomen/vermogen, levensonderhoud aannemelijk	Aangifte volgen